

Megjelenik reggeli és esti kiadásban, tehát mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 10 ft, félre 5 ft 50 kr., évnegyedre 3 ft, egy órá 1 ft. — Az esti kiadás külön kúldésért a vidékre: Egész évre 1 ft 50 kr., félre 80 kr., évnegyedre 50 kr., egy órá 20 kr.

Szerkesztői szállás: belső-tordautca 122. sz. Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI LAP.

A közlekedési ministerium költségvetésének tárgyalása.

Országgyűlési képviselőink már megszokták nem venni tekintetbe azon körülményt, hogy a mióta Magyarország önkormányzatát visszanyervén, pénzügyei felett önmaga rendelkezik, az állami költségvetés még egy évben sem terjesztethetett elő a maga idejében, — rendesen elbeszélgetnek de omnibus rebus et quibusdam aliis, melyek tulajdonképpen az előtők fekvő költségvetés lényegéhez épen nem tartoznak, s így aztán sok oly fontos reformkérdés, mely igenis szoros kapcsolatban áll az ország anyagi fejlődésével, következőleg az állami költségvetésre is kihat, ad graecas calendás elhalasztatik.

Az még megjárná, ha a végtelenségig elnyúló vita csupa elméletek, tisztázásra váró elvi kérdések körül forogna, hisz oly országban, melynek közlekedési rendszere oly kezdetleges, mikép mindenemű rendszerezettségét átalán nélkülöz, melynek közmunkatörvénye, megállapított utahálózati terveze épen nincs, sőt a melynek parlamentjében akad oly népképviselő — természetesen az ellenzéki padokon — a ki egész komolysággal képes indítványozni, hogy az ország egyetemes közgazdasági mozgalmával és hadászati közérdekeivel elválaszthatatlan összefüggésben álló országos közlekedési utainak kezelése a vármegyékre bizassék, — ily országban mondjuk beláthatatlan tág tér áll nyitva az ily meddő fejtegetések számára; — de az az apró cseprő — személyes hazaszólás mégis csak elmaradhatna.

A közlekedési eszközök szaporítását mi is a teendők tegelső vonalába sorozzuk, mert ezek helyes alkalmazásától és kielégítő gyorsaságától függ hazánk egy anyagi, mind szellemi felvirágzása. Magunk is óhajtanók, hogy ezen rovatra épügy, mint a népnevelésre nagyobb összegek előirányoztat-hassanak az országos költségvetésben; azonban sajnosan tapasztaljuk, hogy az ily mindentekintben produktív kiadásokra csak azt és annyit fordíthatunk a mi és a mennyi a terjedelmes hadi költségvetés és államadósság kielégítése után megmarad. Ezt kellene mindenekelőtt megfontolni.

A sajátképi tanácskozási tárgy keretén kívül kalandozó számtalan interpelláció közt mégis akadunk e vita folyamában is egy-kettőre, melyeket időszertűnek találunk, anélkül azonban, hogy a közlekedési minister azokra adott válaszában meg tudnánk nyugodni.

Nem kis aggodalomra nyújt ugyanis alkalmat a közlekedésügyminiszter azon kijelentése, hogy a magyar állam vasutainak a szomszéd Dunafejedelemségekkel való csatlakozási pontjaira nézve még semmi egyezés sem volt elérhető, mire kétségkívül nagy befolyást gyakorol az a folytonos hullámozos, mely a nevezett fejedelemségek politikai ügyeit nyugpontra vergődni nem engedi, s a mi a kormányának a legéberebb figyelmet teszi e részben köteletségévé.

A másik interpelláció szintén minket erdélyi-részeket érdekel leginkább, miután a magyar keleti vasút jelenlegi nyugtalanító állapotára vonatkozik. Az e tekintetben adott miniszteri válasz ép oly kevésbé képes megnyugtani, mint az előbbi.

A miniszter constatalja, hogy a kormány előtt tudva van, mikép a társulat és a vállalkozók közt utolsó időben az építésre, de sőt az egész üzletre nézve nehézségek támadtak. Azonban a mint a nehézségek a kormányhoz hivatalosan tudomására jutottak, mindent elkövetett, hogy a törvény és engedmény-okmány határozatai végrehaj-tassanak; felszólította a társulat igazgató közegét, hogy a meglassított vagy fennakadt munkát egész erélylyel indítsa meg és folytassa; felszólította az igazgató tanácsot, hogy helyezze magát azon jogkörbe, melyet neki az engedély-okmány és a társulat alapszabályai biztosítanak.

A kormány már úgy levén értesülve, hogy az igazgatótanács mindentel fog követni, hogy az építkezés most egész erélylyel folytassék és folytatassék, kétséget nem szenved, hogy ha a keleti vasút dolgai mindamellett nem fognak jobb lendületet venni, a kormány egész tekintélyét és hatalmát latba vetendi, hogy ezen az előre látható politikai eseményekkel szemben létkérdéssé vált építkezés többé fenn ne akadjon, hanem lehető gyorsasággal végrehajtsassék.

A „Kol. Közl.” eredeti távsürgönye.

Feladatott Pesten márt. 6. 11 óra 20 p. délelőtt. Érkezett Kolozsvárra márt. 6. 1 óra 5 p. délután.

Berlin. A félhivatalos levelezésekből kitűnik, hogy Oroszország Poroszországgal egyetértve idézte elő a Pontus-kérdést, hogy ez által az osztrák-magyar államot és Angolországot megakadályozza interveniálni a francziák javára.

Bordeaux. A nemzetgyűlésben a bordeauxi kormány vád alá helyeztetése indítványoztatott; a távirati közlekedés megakadt, komoly zavargásoktól tartanak.

Páris, márcz. 5. Battignole külvárosban tegnap véres harc a nép és nemzetőrség közt, Bordeauxból kellett a fővárosba katonaságot szállítani.

Legújabb táviratok.

Berlin, márcz. 4. Bismarck visszatérte után legott tárgyalások fognak tartatni Oroszországgal az emsi szövetség kiterjesztése iránt a jövőre nézve. Bizonyosnak tartják, hogy Poroszország segitendi Oroszországot a Fekete tenger egész déli partjának megszerzésére.

London, márcz. 4. A „Times” jelenti Párisból: Az olasz királynak egy levele a németcsászárhoz meglepetését és sajnálatát fejezi ki a tulszigoru békefeltételek felett.

London, márcz. 4. A „Times” jelenti Berlinből: Thiers vonakodik Németországgal kereskedelmi szerződést kötni, és szükségesnek találja, hogy Franciaország felemelt tarifáival állítsa helyre az egyensúlyt.

Versailles, márcz. 3. A császár ma d. e. szemlét tartott a Longchampion. A békeelőzetek kiserelése folytán a németek ma kivonultak Párisból; a németek az egyezmény szerint a Szajnavonal mögé mennek.

Bécs, márt. 4. A „N. Fr. Pr.” jelenti Berlinből: A német császár meghagyásából Napoleon ma értesített a béke megkötéséről, — hadi fogsága lejártának nyilatván. Napoleon holnap Angliába utazik.

A Rothschild-ház elnöke alatt — melynek tagjai Párisban vannak egybegyűlve — kísérlet fog tétetni az első milliárdnak még mártius hóban leendő lefizetésére.

Francia részről alkudozást folytatnak Bismarckkal a végből, hogy a 4 milliárdért letétmények fogadtassanak el, hogy ezáltal a francia terület odahagyása előressék.

Páris, márcz. 3. A várost odahagyták már a németek.

Külföldi gazdasági tapasztalatok.

Koródy István kiküldött reáltanárnak a főméltóságu vallás- és közoktatásügyi m. k. miniszterhez fölterjesztett első évnegyedes jelentéséből.

Kirchberg, 1871. február 28.

(Folytatás.)

IV. Tanterv. A) Az elméleti és gyakorlati szaktárgyak:

1) Növénytenyésztés; u. m. a) éghajlatlan, b) talajisme, c) általános és részletes növény- és gyümölcs-fatenyésztés s szőlőmivelés, d) természeti sorrend, e) rétmivelés.

2) Baromtenyésztés, u. m. szarvasmarha-, juh-, ló-, sertés- és méhtenyésztés.

3) Gazdasági műipar.

4) A kisebb gazdaságok berendezése és kezeléséről szóló tanítvány; továbbá: gazdasági könyvvitel, erdőmivelés és faüzlet.

B) Segéd tantárgyak:

1) németnyelv, helyesírás és irálygyakorlatok;

2) számtan, különös tekintettel a főbeli számvetésre;

3) mértan; 4) baromgyógyászat; 5) a természet-tanból csak a legszükségesebbek különös figyelemmel a gazdaságra.

A tantárgyak beosztása.

A) A gazdasági szakoktatást illetőleg.

Minthogy a tanulási idő hat féléves tanfolyamból áll, ennek következtében az előirt tantárgyak is hat szakaszra vagy osztvánk be, hogy mindenek szakasz magában mintegy egészet képez. A tanulóadások hasonlóan úgy folytattatnak, miszerint az évenként újonnan belépő növendékek minden huzamos ideig tartó bevezetés nélkül s akármely szakasz tanításánál azonnal résztvehetnek; szval: a tanulóadást bármily időközben kezdeni s egyszersmind bevégezni is lehet.

A szaktárgyak következő előadási szakaszokra vannak osztva:

az első félévben: a) éghajlatlan, földrajzi magya-

rázatokkal összekötve; b) talajisme, a sziklanemek ismeretetésével s az ide vágó vegy- és természetaniak rövid érintésével; c) trágyatan;

a 2-ik félévben: általános növénytenyésztés, növény- és természetani magyarázatokkal; s névszerint a) a földmivelésről és az ahoz szükséges legényegesebb szántó-vető eszközöknek ismertetéséről szóló tanítvány; b) a vetésről és ápolásáról, c) aratásról és d) a természetesi sorrendről való oktatás; továbbá

a részletes növénytenyésztést illetőleg:

e) a rétmivelés, f) gyümölcsészet és g) bortelemelésről;

a 3-ik félévben, a részletes növénytenyésztésből még: a szántóföldek terményeiről külön-külön;

a 4-ik félévben: az általános baromtenyésztésről szóló tan, az állatokra vonatkozó természetrajzi jellegyzésekkel és a tápszerek becsértékeit ismertető oktatással; nem különben a részletes baromtenyésztésből: szarvasmarha-, ló-, sertés- és méhtenyésztés;

e) a rétmivelés, f) gyümölcsészet és g) bortelemelésről;

a 6-ik félévben: a kisebb gazdaságok berendezése- és kezeléséről szóló tanítvány; utmutatással egy jobb termelési sorrend alkalmazására és egy okserübb mezei rendszerre való átmenetre; továbbá: jövedelem-számítás, gazdasági könyvvitel, építkezés és térszépítés.

(Folyt. követh.)

UJDONSÁGOK.

N. t. évnegyedes előfizetőinket kérjük, méltóztassanak előfizetéseiket mártius 20-ig megújítani, nehogy a lap küldésében fennakadás történjék.

Előfizetési föltételek 1871-re:

10 hónapra 1871. márt. — dec. 8 ft. 40 kr. o. é.
Félévre „ márt. — aug. 5 „ 50 „ „
4 hónapra „ márt. — jun. 3 „ 80 „ „
Évnegyedre „ márt. — maj. 3 „ — „ „
2 hónapra „ márt. — apr. 2 „ — „ „
Egy órá „ mártius 1 „ — „ „

Az esti kiadás külön küldésért a vidékre:

10 hónapra 1871. márt. — dec. 1 ft. 30 kr. o. é.
Félévre „ márt. — aug. — „ 80 „ „
4 hónapra „ márt. — jun. — „ 60 „ „
Évnegyedre „ márt. — maj. — „ 40 „ „
2 hónapra „ márt. — apr. — „ 30 „ „
Egy órá „ mártius — „ 20 „ „

A „Kol. Közl.” szerkesztősége.

— Gr. Mikó Imre, városunk köztisztvisletben álló ország. képviselője Pestre visszautazott.

→ A huszonöt arany pályadíjra, melyet egy érdemes hazánkia szépirodalmi dolgozatra tűzött ki, eddigelő három munka küldetett be szerkesztőségünkhöz. „Antonius”, „Három leány egy házánál” és „Prometheus”. Ezek közül az első, mely sok gondolat átdolgozott drámai költemény, lapunk valamelyik közelebbi számában, a tárczarovatban, megkezdjük; a másodikat nem tartjuk közlésre alkalmasnak, azért ezuttal félre tesszük, a kiszemelendő bíráló bizottmány számára; az utolsót pedig: „Prometheus” bárha csinos fordítás, minthogy csupán eredeti dolgozatok pályázhatnak, nem fogadjuk el.

— Belügyminister Tóth Vilmos egössége jobbra fordult.
— Bedekovich Kálmán horvátban, ki február 27-én Suhaj osztályfőnökkel Zágrábba érkezett, nagy ünnepélyességgel fogadták. Már délután nagy embertömeg mert ki a vasúthoz, mert nem tudták biztosan, mikor érkezik meg a külön vonat. A zágrábi érseken kívül a városi tanács s a többi hatóságok fejei által fogadtatott s a lakosság örömujiogásai közt vonult be a városba.

— Több kath. kongressusi képviselő föl-hívja mindazon kongressusi képviselőket, kik az ismert kisebbségi javaslatot pártolják, elfogadni és támogatni hajlandók, hogy e hó 8-ikán d. u. 4 órakor, a pestmegyei kisteremben az ügy érdekében tartandó értekezletre megjelenjenek.

→ „Fernande”, Sardou egyik újabb 4 felvonásos drámája, szombaton színe került nálunk is, Fehérváriné jutalmajátékára. E darabról részletesebben fog szólni színi referensünk, addig is azonban megjegyezhetjük, hogy jó hatást tett. A francia színpadi romantismus jeles hősenek neve, valamint jutalmazott eddig tanusított jó igyekezete elég reklam volt, hogy a ház zsúfolásig megteljen, Fehérváriné (Georgette) többször ki lón hiva és megtapsolva, mely kiuntetés nem is volt ezuttal pazarkodás, miután erce szerint kifejtett teljes igyekezetét meglehetősen siker koronázta. Sz. Mátrai Laura (Fernande) és Kovács Gyula (Pomerol) átgondolt játéukban semmi kívánnivalót nem hagytak.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 1—szőr 7 kr. 2—szőr 6 kr. 3—szőr 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdi. — Hirdetések felvételnek: Helyben: a kiadó-hivatalban és Demjén László könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler-nél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent.

Nyilttéri cikkek:

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők. — Előfizetések s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

A dévai állami képezdében február 28-án tartatott b. Eötvös felett gyászisztelet. A képezdei dalárda gyászdzala után Koos F. id. igazg. tartott emlékbeszédet. Utána két gyermek és egy tanítójelölt szavalltak b. Eötvöstől költeményeket, végül a dalárda énekelte. Eötvös képe gyászfátyollal volt bevonva. Az épületen egész nap fekete lobogó lengett.

→ Becsületes koldus. Bizonyos fiatal angol, vasárnap délután egy, a monostori sörház közelében álló koldusnak alamizsnát akarván adni, tévedésből aranyat dobott a feleje nyúló reszkető kézbe, azzal tovább ment. Pár órá mulva, midőn a tévedést észrevette, a koldushoz sietett, hogy kérje vissza az értékes darabot, de a „becsületes szegény” nem várta be, mig föl szólítják, önkényt ádatta percig tartó gazdagságát. Ez annyira meglepte az angolt, hogy az egész aranyot nagylelkűleg a koldusnak ajándékozta.

→ A golyószorók kezeléséből tartott vizsgák közelébb bevezetve, a Bécsben volt honvédtisztek ismét visszarendeltettek kerületeikbe, hogy a majd odaérkező mitrailleusekkel való bánást a legénységnek minél hamarabb betanítsák. A kerületi parancsnokságok állomásain egy mitrailleuse-iskola lesz több gyalogiszt tanítására.

→ A „Haza” magyar életbiztosító bank 1871 február havi működésének eredménye: Benyújtatott 324 darab bevallás 507.253 ft. tőkére; függőben maradt a múlt hónapról 535.430 ft tőkére együtt 1.041.683. Ebből kiállított 341 darab 504.624 ft. tőke, függőben maradt 430.179 ft. tőke, elutasítottat 109.880 ft tőke. A bank működésének kezdete óta, t. i. 1867 szeptember 1-étől 1871 február hó végéig az összes benyújtott bevallások összege 35.292.315 ft.

→ Milyen volt a magyar huszár Buda visszavétele előtt? Az „Arch. Értesítő”-ben következő érdekes közlemény hozza Römer: Bizony csodálkoznék a mai huszár, ha a két század előtti ősöknek egyikével találkozna; magam is bámultam azon vad lovasokat kiktől Hausláb tábornagy ur gyűjteményében majd egy teljes sorozatot volt szerencsém a legrégibb időtől kezdve tanulmányoznom. Halljuk, mit mond egy angol író, ki 1638. körül hazánkat meglátogató: A magyarok lovassága sokkal jobb gyalogságunknál, mit leginkább ügyes és sebes lovak, melyek az országban növekszenek, természetének lehet tulajdonítani. Ezen lovasokat huszároknak hívják, kik tetőtől talpig fölfegyverkezve, sisakot, vértet, vad-állatok bőréből készült lábravalokat hordoznak. Jobb kezükben rövid dárda van, baljukban törökös kard, hátul pedig puska vagy karabély lögg. A gyalogság, hazai nyelvükön hajduk, rövid puskát kezelnek, mely a lovasok karabélyánál alig hosszabb; baloldalukon logg a görbe kard, hónak alatt a fokost hordják. Mily érdekes lenne az elmúlt századtól kezdve, mennyire csak hiteles rajzokat kapni lehetne, a magyar katonaság, mely mindig oly sajátságokkal bír, hogy a külföldi hatalmak mai napig névszerinti huszárokat használnak könnyű lovasságnak — legújabb időkig való fejlődésükig helyes rajzokban vagy színezve adni. Szép emlék lenne ez nemzeti hadsergünk számára és ha szándékunk e jellemző typusokat jövőre is fenn tartani — a szakfőrlaknak hasznos és eredményes tanulmányul szolgálhatna. A fentebb említett nagy műveltségű tábornagy ur már régóta szándékozik gyűjteményét szakértő szöveg kíséretében kiadni s benső sajnálatát fejező ki, hogy ezen a világ minden katonaságát érdeklő munkájára Pesten kiadót nem talált. Meglehet, hogy ma már lelkesebbek a fővárosi vállalkozók és hogy régi hadseregünkkel legalább képekből megismerkedhetünk.

→ Sport. Báró Majthényi huszárkapitány Berethei Marton Geyza, Rozgonyi és Lieskövsky huszárhadnagyok Keeskemétről Pestig, az országuton, mely 12 métföldön felül van, e rossz utban 5 órá és 17 perc alatt lovagoltak, beleszámitva a pihenőket is.

* Nehány nap előtt Acádón, (Szabolcsmegyében) egy lakadalom alkalmával beszaladt a kovácsműhelybe a menyegzőt bámuló tömeg közül egy menyecske, s felkéri a folyást tűznél dolgozó kovácsmestert, hogy engedné meg szobájából egyik pisztolyát kivinni, s abból a menet tiszteletére löni. A kovács dologba merülve, fel sem pillantott munkájáról a menyecske, hanem rövid ellenvetések után megengedő pisztolya használatát, — megjegyezvén azonban, hogy a pisztoly golyóra van töltve, s így az elsütésnél a pisztolyosövet lefelé tartsa; — s azzal tovább folytatta munkáját. A menyecske, ki mindent ígért, szélesen rohant a kovács szobájába, honnan a pisztolyt csakugyan kivitte, rövid idő mulva halatszott a lövés, a az ezt nyomban követő jajveszékés, — mert a menyecske nem a nyert utasítás szerint lefelé tartva, hanem a tömegnek irányozva süttő el, hol a ki-repített golyó a nézők egyikének karját, másiknak lábát, a harmadiknak pedig hasát olyformán érte, hogy az utóbbi rögtön halva rogyott össze.

→ Az „Angol nyelv levélszerinti Önoktatása” Robertson T. tanmódja szerint írta Psenyeczki

Nagy Sándor a francia és angol nyelvek nyilván tanára a debreczeni főiskolában és egy miniszterleg engedélyezett tanintézet tulajdonosa, I és II. levél, egynek ára 30 kr. o. é. E művet annál is inkább ajánljuk, mert a levelek szerkesztőjétől már jefes francia nyelvtant (3-dik 1. 60 kr. o. é.) és Chrestomatiát (1. 40 kr. o. é.) is birunk.

— **Eredeti tőkebefektetés.** A budai „L. Corr.” beszéli, hogy budán egy vagyonos nő él, ki azon rögeszmét táplálja, hogy ma holnap államosodni áll be, mely minden tőkepenzest tönkreteszéssel fenyeget, ha pénzt nem fekteti be czélszerűen, nagy értékesítkés alá nem eső pénznemekbe. Ő is így tesz. Házát, földet nem vesz. A földet minden évben elverheti a jég; a ház leéghezt és földingástól romba dőlhet. Arany-ézüst pénz sem vesz, mert sokkal félszerűbb, hogysem annak agióját megfizetné. Így arra az eredeti ötletre jött, hogy egész vagyonát rézpénzbe fektesse be. Az urnó, kinek különben még több más rögeszméi is vannak, már túlhaladta a 60. életét, s egész télen át fűtetlen szobában lakott.

— **Ütközet dugárusokkal.** Brassóbol írják m. hó 25-ről, hogy Rozsnyó mellett a pénzügyőrök és dohánycsempészek között véres összeütközés történt. Egy oláhnak ketté hasították koponyáját úgy, hogy agyveleje kilátszott s később egy golyó furódott homlokába. Egy 76 éves oláhnak karja tört el, egy másik meg könnyű sebet kapott. A pénzügyőrök 24-en, a csempészek 16-an voltak. Ez utóbbiak a megsebesülteken kívül mind elmenekültek. A finácok nyolcz zsák török dohányt ejtettek zsákmánynul.

— **A drezdai kórodák** egyikében az ápolás alatt lévő katonák közt van egy, kinek állapota különös látványt nyújt. Ezen egyén nincs megsebesítve; hanem a kiállott csaták következtében az egész idegrendszere mintegy megbénult, nem lát, nem hall, nem érez, szaglása végképen elmaradt, s mintha az ágyhoz volna szegve, folytonosan mozdulatlanul fekszik, a csaták moraja érzékre oly mértékben hatott, hogy még a szózlási tehetsége is elhagyta, s most egy hangot sem képes ki-ejteni. — Egy másik katonán van a baneri kórházban szinte ily különös állapotban; de azzal a különbséggel, hogy ennek a keze-ujjai folytonosan mozognak, mintha tüvel kötné akarna; ez áldozatul esett egy bomba darab által okozott agyvelőrázkodtatásnak. — b.

— **Kimutatás** a kolozsvári kiségitő pénztár-egylet forgalmáról február havában 1871. Bevételek: 1. Pénztármaradék a múlt hóról frt. 186,631 71 kr., 2. Betételek frt. 97,954 91 kr., 3. Könyvdíj frt. 114 30 kr., 4. Kamat, feldíj és váltódíj frt. 9,506 24 kr., 5. Bélyegdíjak frt. 415 20 kr., 6. Nyomatvány frt. 6, 7. 1043 esetben visszafizetett kölcsön frt. 502,381 91 kr., összesen: frt. 797,010 27 kr. Kiadások: 1. 1121 esetben kölcsön frt. 519,711 1 kr., 2. Tisztviselők fizetése frt. 455 33 kr., 3. Irodai kellékekre frt. 28 95 kr., 4. Bélyegre frt. 400, 5. Kamat frt. 30 55 kr., 6. Kisdobozdáknak frt. 50, 7. Betét visszafizetések frt. 122,866 11 kr., pénztármaradék frt. 153,468 32 kr., összesen: frt. 797,010 27 kr. Kolozsvárt, február hó 28. 1871. Tauffer Ferencz, igazgató. Gelich János, fő-könyvvezető. Wagner Frigyes, pénztárnok.

— **Erfurti veteménymagvak árjegyzéke** Tauffer Károly „Nagy Pipa” című kereskedésében Kolozsvárt 1871. A mai számunkhoz mellékelt fennebbi árjegyzéket ajánljuk t. olvasóink figyelmébe, oly kereskedelmi cég bocsátja ki azt, melynek jó hírneve, szilárd hitele tágas körben ismert, s így jót áll a magvak valódiságáért; az árak is jutányosak.

— **(Necrolog.)** Ákontz István, városi polgár és kereskedő a maga és gyermekei Mária, férj. Vikol Antal és gyermekei; Sándor, Anna, férj. Aszlán János és gyermekei; Róza, férj. Kátter Márton, Teréz, férj. Gajzágó István és gyermekei; István, Ida, ugyszintén közel és távollevő kebelrokonok, barátok és ismerősök nevében fájdalomdukt kebellet jelenti, az elfelejtethlen hön szeretett nő, gondos anya, nagyanja és jó rokonnak Wertán Máriaának f. hó 3-án reggeli 5 órakor, alig 8 napig tartótt tündöklő követeztében, életének 59-ik, boldog házasságuk 36-ik évében, a halottak szentségének felvétele után bekövetkezett csendes kimúltat. Földi részei f. hó 5-én délutáni 5 órakor fognak piacszori 5-dik számú saját házatól a róm. kath. szertartás szerint öröknyugalomra kísértetni. Lelke öröknyugalmaért pedig ugyanezen hó 6-ik napján a piaci anyateplomban reggeli 10 órakor engesztelő áldozatok fognak a mindenható urának bemutatni, mely két végtiszteletre minden résztvevő és érző szív szomorúan és tisztelettel meghívatik. Kolozsvárt, 1871. márczius 3-án.

Nemzeti színház. Kedden, márczius hó 7-kén „A Lowoodi árva.” Dráma 3 felvonásban.

Közzgazdaság.

A Kolozsvárt 1871 február II-kén alakult Erdélyi pincze-egylet alapszabály-tervezete.

(Folytatás)

5. A közgyűlés teendői. a) Az igazgató-választmány választása s az igazgatónak és fizetésének, a választmány ajánlatára, jóváhagyása.

b) Az igazgató-választmány jelentésének, s az évi számadásoknak megvizsgálása, tárgyalása.

c) Az egyesület ügyeire vonatkozó általános elvek megállítása, s az évi osztalék meghatározása.

d) A közgyűlésen vezetett jegyzőkönyvet a gyűlés által választott két részvényes tag hitelesíti.

e) Három tagu bizottságot választ, mely az igazgató-választmány közelebb bevezendő zárszámadásait és a vagyonmérleget előre megvizsgálja, s eljárása eredményéről a közgyűlés elé jelentést tesz.

f) A közgyűlés tárgyalásai az előre megállapított és kihirdetett tárgysorozat szerint történnek.

6. Igazgató-választmány. a) Az igazgató-választmány áll a közgyűlés által választott elnökből és 5 választmányi tagból, kiket 3 évre a közgyűlés választ.

b) A választmány tagjai közül minden év végével két tag kilép; de újból választható. Mig a kilépés, a szolgálati idő sorrendje szerint megalakult, a választmányi tagok kilépését sorshuzás határozza el.

c) A választmány tagjai közül kettőnek állandóul Kolozsvárt, az egyet székhelyén, kell lakni.

d) Minden választmányi tag hivataloskodása idejére 25 drb. részvényt tesz le az egylet pénztárába, s azt kilépésekor is csak azután veheti ki, ha a közgyűlés, a választmányi tagsága alatt vezetett számadásokat, rendben találta.

e) A választmányi gyűlés határozatképességére szükséges, hogy az elnök vagy helyettesén kívül legalább még két választmányi tag jelen legyen.

f) Az igazgató a választmányi gyűléseken mint rendes előadó részt vesz, s azokban tanácskozási joggal bír.

g) A választmányi gyűlésekről rendes jegyzőkönyv vezetetik, melyet az elnök és a gyűlésben jelen volt választmányi tagok egyike hitelesít.

7) Az igazgató-választmány teendői: a) Az üzlet emelése, fejlesztése; e célra borvásárlás, eladás, és szállítási üzleteknek, az egylet nevében elintézése, pénz kölcsön adása, felvétele, szóval: mindannak megítése és tehetése, mit az egylet érdekében hasznosnak itél.

b) A bor- és pincze-kezelés végett egy vagy több pinczesternek és a szükséges személyzetnek felvétele, szerződése.

c) Könyvvezetést fogad.

d) Az üzlet folytatásához szükséges helyiségeket kibérli és felszerelteti.

e) Az igazgatóval szemben szerződés megkötése s fizetésének, a közgyűlés jóváhagyása mellett, megállítása.

f) Az igazgató teendőire, mint szinte a pénzkezelésre, könyvvitelre felügyelet. (Vége köv.)

Tulajd. és felelős szerkesztő: **Sándor József.**

Nyiltér.*)

A „Magyar Polgár” idei 41. számában „egy igazságszerető” álnév alatt megjelent udvarhelyszéki tudósítás, a többiek közt igénytelen személyemre vonatkozólag ezeket mondja: „Erdély osztrák törvényes tömkelegébe mi sem engedjük magunkat bezavartatni, s nem fogjuk tűrni, hogy ez ügyet (értvén az Udvarhelyszéken legközelebb lefolyt követválasztás alkalmával előfordult verekedés következményeképpen felmerült büneseteket) Szabó Dénes, vagyis azon vizsgáló bíró vezesse, ki heketen át bezárta az igazság kapuit, s felsapott perel-vesztéssel fenyegető kertesnek...” „itt bünös az ártatlan felett ítéletet nem hozhat, s erre mulhatlanul oly vizsgáló bíró fogunk delegáltatni, a ki nem érdekelt fél,” stb.

Elhiszem, hogy a cikkíró névtelen „igazságszerető” valaki nem kívánja magát az osztrák törvények tömkelegébe sodortatni, mert nemcsak azok, de bármely európai vagy akár a világ bármely táján fekvő állam törvényes intézményei is rendre utasítanak akkor, midőn az esmeretlenség leple alá burkolva odújából jogosítottnak érzi magát — természetesen saját jog- és illemérzetéhez képest, — megtámadni bármely intézményt, s sárral dobálni boldog, boldogtalan halandóra.

Főként, miután személyemet nem mint magán egyént, hanem mint tisztviselőt, tehát nyilvános életbe-vágó tenyeimben támadott meg az „igazságszerető” valaki, nemcsak önmagam, de az általam képviselt hivatal érdekében is kötelességemnek tartom, nem öngazolás, hanem a nyilvánosságnak tartozó felelősség érdekében a hivatkozott cikknek fennjelölt tetteit illetőleg pár szórny észrevételt közszétkatni, midőn előlegesen is kijelentem, hogy az egész említett cikk tettei hamisak és teljesen valótlanak, s úgy látszik, csak a megvert pártoskodás utolsó felkiáltása, melyet a vereségnek el nem viselhető fájdalma, s ez szülte lázrohamot okoz az illetőnél, vagy mint magát többesben kifejezi, az illetőknél.

Való, hogy miután láttam azt, hogy a baloldali nyargonezai nem kimélve semmi kigondolható eszközt, pártjukra — ugyszólvá — hajítják a könnyenhiwőket, s midőn észrevettem, hogy főként a tisztí tekintély alá-ásása, a többségnek tartozó engedelmeség megtagadása, a törvények- és tisztviselőknak uton és uttlen való megtámadása által szándékolják céljukat elérni, több községekbe egy napon kimentem, s a józanabb fel-fogású s értelmesebb lakosok közül többekkel beszélvén,

*) Az e rovat alatt megjelenő közlemények tartalmáért az aláíró felelős. Szerk.

a két párt közt létező különbséget, mindkettőnek törek-vését és céljait felfejtettem; de koholmány az: mintha én bárkit is perének elvesztésével, vagy hivatalos állá-som felhasználásával fenyegettem volna; sőt mindenütt kijelentettem, mindenekelőtt, hogy nem mint tisztviselő kívánok szólani, hanem mint Udvarhelyszék egyik vá-lasztó polgára, s ha kevéssel odább is nézne tisztelt „igazságszerető” ur, át kellene látnia, hogy egy tisztvi-selő nemcsak tisztviselő, de polgár is, a kit a választott képviselő éppen úgy képvisel, mint bárki mást, s kinek szavát latba vetni mindig jogában áll. Jogotgya-korolni pedig nem jogsérem, s annál kevésbé jogta-lanság. Ha ezen eljárást nevezi ön korteskedés-nek, s ha az igazságnak mások előtti felderítése hiba, akkor igenis igaz van önnek, mert ezt tettem s tenni fogom jövőben is; de ha a korteskedést úgy értel-mezi, a mint azt a közelebbi képviselőválasztásnál a bal-oldal tulbu zgó nyargonezai gyakorolták, akkor visz-sza kell a kortes kitéltet komolyan utasítanom.

Ugyszintén igaztalan állítás, mintha az igazság kapui, mint „igazságszerető” ur költőleg magát kife-jezi, heteken keresztül zárva lettek volna, sőt nem igaz, hogy a hivatalos működés irodáiban bárcsak egy per-czig is megakadt volna vagy szünet állott volna be; mert valamint a választás előtt és után, úgy az alatt is gondoskodva volt és fog lenni, hogy a rendes időben bárki sérelme orvoslása végett a bírói helyiséget felke-rsvén, öknélkül ne fáradt legyen, s nem hiszem, hogy egyetlen eset felhozható lenne az ellenkezőnek bebizonyítására, mert noha én magam, mint bizalmi férfiú a választás helyiségeiben a választási idő tartama alatt jelen lenni voltam köteles, ez nem akadályozott, hogy a nap többi részén, a hivatali órákon kívül, teendőimet elvégezzem, s a hivatali órák alatt pedig a netaláni pa-naszok felvételét eszközöltessem, a mint azt hivatalos irományaim költőleg tanusítják.

Hogy honnan számítja a tisztelt — „igazságsze-rető” nek magát elkeresztelt, de az igazságot se nem ismerő, se nem kereső tudósító — bünösségemet a le-folyt verekedésre vonatkozólag, — kitálatni nem bírom; mert ha az igazságot vagy ismerné, vagy legalább a felől meggyőződni fáradságot vett volna magának, azon meggyőződésre és tapasztalatra kellett volna jőnie, hogy én a választások megkezdésétől, azoknak bevégeztéig nemcsak hogy a választókkal semmi érintkezésben nem voltam: de sőt minden mozgalmától magamat teljesen visszatarva, csak a választó teremben, s ott a baloldali követjelölt bizalmi férfival együtt voltam jelen, a hol pedig legkisebb megzavarása is a rendnek, sőt még a esendnek sem történt; s tudnia kellene, ha ugyan az eljárást nemcsak saját felfogása szerint képzelné, hanem ismerné is, hogy a vizsgáló bíró azon bünügyben, melyben vizsgált, itélő bíró nem lehet, s így ön sem tarthat attól, hogy az ítélet saját maga, vagy társai ré-szére általam hibásan fog kimondatni, vagy a vizs-gálat, melyet vezetek, s az „igazságszerető” tudósító és társai által eszközöltetendő delegatióg vezetni is fogok, hibásan üt ki, hisz a törvényszéknek — mely tán önök szerint sem érdekelt fél — az ügyet magához bármikor bevonni, s a vizsgálatot ott eszközölni jogában áll, a mit — hiányok esetén — bizonyosan megis fog tenni.

Midőn ezeket az igazság érdekében nyilvánítani kívántam, kijelentem egyuttal, hogy ezt tenni, mint tisztviselő kötelességemnek tartottam ugyan, de ezen ügy felett polemizálni nem akarok, s ha bárki is általam, mint magánszemély által magát sértve érzi, lépjen fel nyílt sisakkal, s megtámadásait bizonyára nem fogom rettegni; addig pedig az ellenem szórt rágalmatokat visz-szaütasítva, azoknak szerzőjét hamis koholmány készí-tőnek jelenem ki, hivatalos működéseimért pedig fel-sőbbjeimnek fogok számat adni szükség esetében.

Sz. Udvarhelyt, február 24-én 1871. Szabó Dénes.

(24) Bizonyítvány.

Kohn Ignác óras urnak,

Posten kigyóutca 6 sz.

Alólírott ezzel bizonyítom, hogy Kohn Ignác, pesti lakos óragyáros urtól kigyóutca 6-ik szám alatt, egy Ankerórát vásárolván, annak mind olcsóságával, mind pedig jóságával oly annyira meg vagyok elégedve, hogy a nevezett óragyáros urnak gyártmányát mindenkinék tiszta lelkiismerettel ajánlani bár mikor is bátor vagyok **Herovits Sándor**, földb. Zalabérben. A legjobb és legolcsóbb órák kaphatók három évi írásban adott jótállás mellett, a több év óta jó hírből álló órásnál

KOHN IGNÁCZ

Pest, kigyóutca 6-ik sz. a párisi házzal szemben.

CENFI ZSEBORÁK.

Ezüst hengeróra 4 rubinnál	10—11—12	Arany henger hőlgyóra 4—8	
„ „ arany kerettel		„ „ „ kettős	24—26—28
„ „ ugró fedéllel	12—13—14	„ „ „ kettős	38—40—45
„ „ kettős fedél		Arany henger hőlgyóra gyé-	
„ „ 4—8 rubin	15—16—17	„ mánt és zománczozal	40—45—50
„ „ horgonyóra 15 kövel	15—16—17	„ 55 frtg.	
„ „ kettős fedél-		„ horgony hőlgyóra re-	
„ „ lel 15 kö	18—20—22	„ montoir 60—70—80—90—100 frtg	
„ „ kristályüveg-		Függő órák 8-napra felhu-	
„ „ gel	18—20—22	„ zandó	18—20—22—24
„ „ és kettős fedéllel	24—26—28	„ „ órát és felórát ütő	40—32
„ „ remontoir kristályüveg-		„ „ negyed órát ütő	58—55—55
„ „ gel 15 kövel	28—30—32	„ „ havonként igazi-	
„ „ kettős fedél		„ tandó	30—32
„ „ kövel	35—38—40—45	Munkás órák kristályüveggel	14 frt.
Arany hengeróra Nr. 3 4—8		Büvös órák, melyeket soha-	
„ „ rubin	30—32—35	„ sem kell felhuzni	45 frt.
„ „ horgonyóra Nr. 3 15		„ Ébresztő órával	7 frt.
„ „ kövel	37—40—42	Arany lánczok rövid, 19 karat 20—25—30	
„ „ „ porfedéllel	48—52—55	„ 40—50 frtg.	
„ „ kettős fedél,		Arany lánczok hosszú, 35—40—45—55	
„ „ 15 kövel	55—60—65	„ 65—80	
„ „ kettős fedél		Ezüst rövid lánczok 13 latos ezüsből 4—5	
„ „ és arany porfedéllel	70—75—80	„ 6—7—8—9—10 frtg.	
„ „ 90—100 frtg.		Ezüst hosszú lánczok 6—7—8—9—10	
		„ 12—14—16 frtg.	

Mindenféle javítások a legújabb genfi módor szerint a legjobban és legolcsóbban telje-sítettnek. Régi órák, töredék arany- és ezüst cserébe vétetnek. Vidéki megrendelések az összeg eleve beküldése vagy utánvét mellett gyorsan küldet-nek. Nem tetsző órák viszszacseréltetnek.

(74)

Hutlesz Károly

gyertya és szappan gyára

készítményeit leszállított árban szá-mítja.

1—3

Alólírtnál, az általánosan elismert legjobb minőségű **Türe-i oltatlan M É S Z** nagyobb mennyi-ségben Türeben helyt, akár Kolozsvárra vagy a vidék-re szállítva — a legillendőbb árban rendelhető meg. Kolozsvárt, Muzeumutca Ugron háznál.

(64) 2—3 **Simai Lukács.**

(72)

Czirriák és Stark

gyarában

a közönséges 30 latos

fagygyu-gyertya mázsája 36 frt

1—3

(71)

Eladó szőlő

a Hójjában a második szőlő, több gyümölcsfák-kal szabad kézből olcsó árban eladó.

Tájékozásul: szőlő-fa elég, igen jó és sok vízzel-kút, és a szőlő alsó részében csinosan fel-szerelt kaliba.

Értekezhetni **Keresztessy Pál** papir kereskedésében bel-tordautca. (71) 2—3

A t. háztulajdonosok és gazdaközön-ségnek, a jelen évszakban, midőn pin-czék és éléskamrák téli takarmányuyal láttatnak el, nem eléggé ajánljuk, a **valódi Bortolotti-féle cs. kir. szab. arcanumot, patkányok, házi- és mezei egerek, vakondok, svábok** stb. ellenük kiirtására. Ezen arcanum fényes sikere ezerszeresen bizonyult már be, és az érte kiadott csekély összeg, százszeresen pótolatik azon haszon ál-tal, melyet a föntnevezettek kiirtásával maguknak szereznek.

Kapható Kolozsvárt Fölly és Hutlesz keres., M.-Vásárhelyt Fogarasi Demeter keres., kényelem végett megrendelésre is küldetnek posta utánvét mellett egyes szelencékben is. Egy nagy szelencze ára 1 forint, egy kicsi 80 krajczár.

(60) 3—*